

עלי מרפא
שער הגליון
יין הנגרי
למעשה
בני היכלא

- ותתחזק בשמחת הרגל
- הפזון ומתינות
- האותיות של רבי נתן
- ליל שימורים
- סוכריות בפסח

התורה הזמנית:

דרכי נועם
טעם גן עדן
כוכבי אור
עומק המרשה
חנך לנער
שאל בני
הלכה פסוקה

- אור המצה דו' נסות
- עבודת אכילת המצה
- גאולת הדעת בפסח
- צפורים חיות טהורות
- והגדת לבנך
- ולמה נקרא שמו שבת הגדול
- סעודת שבת הגדול

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא
למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

למה צריך זמן?

היציאה ממצרים הייתה בחיפזון, הגאולה העתידה תהיה לאט לאט. בינתיים צריכים את שתי התנועות יחד. אותנו בדרך ארוכה, כאילו אין סיבה לבהילות ואין ממי לחשוש (ע"פ רמב"ן).

שתי גאולות

הזריזות והמתנינות הם ההבדל בין גאולת מצרים לגאולה העתידית. קודם לכן דיברנו על מעלת

”הזריזות וגם המתנינות מוליכות אל הגאולה, כל אחת בזמנה. לרוץ בזריזות להתבודד, ושם להיות בן חורין.”

החיפזון, אבל הקצב הזה התאים ליציאה ממצרים שנועדה לשחרר אותנו מכבלי הזמן, לעתיד לבוא דווקא המתנינות תלווה אותנו אל הגאולה השלימה. ההבדל בין הגאולה העתידית לגאולה ראשונה, כפי שמובא בזוהר הקדוש (תיקונים) תלוי בדעת. ממצרים יצאנו קודם מתן תורה, לא היתה לנו דעת ולכן הדרך היחידה לצאת ממאסר הזמן ומתחת יד פרעה היתה על ידי חיפזון ובריחה. לעתיד לבוא תימלא הארץ דעה את ה', ואת הדעת משיגים במתנינות. הגאולה העתידית תבוא בהליכה 'כי הולך לפניכם השם', ואז 'לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכו' (ליקו"ה שותפים בקרקע ה).

ליל הסדר שלנו מצוי בין שתי הגאולות. מצד אחד גאולת מצרים עליה אנו מספרים בהגדה ורומזים אליה בכל ענייני הסדר, מאידך משולבות בו גם הארות מגאולה העתידית. באחרית הדורות האלה עלינו להחיות את שתי הגאולות. מצד אחד חיפזון וזריזות, לנצל ולחטוף כל הארה והרהור תשובה ולא להתמהמה כדי להכין 'צידה'. מאידך, עלינו לפנות מקום גם לגאולה העתידית, ולהכניס אל חיינו את הארת הדעת העתידית המאירה כבר היום מתורת הצדיקים המופלאים ועצותיהם הגאולות. מי שצועד על פיהם היום מאמן את עצמו לקצב שיוליך אל הגאולה העתידית.

הזריזות וגם המתנינות מוליכות אל הגאולה, כל אחת בזמנה. מהיצר הרע צריך לברוח, וכשבורחים ומגיעים למשל לשדה, זה הזמן להירגע ולהרגיש בן חורין לדבר בניחותא עם ה', על הכל.

חיפזון לא תמיד הוא הקצב המומלץ, הקצב המהיר אינו מתחבר כל כך עם יישוב הדעת, בהילות היא שם נרדף לבלבול. אבל בפסח דווקא כן, והדבר ניכר במאכל הקדוש והחשוב ביותר של פסח, המצות. חם שלא הספיק לתפוח מחמת החיפזון. על פי פשוטו היציאה החפזונה ממצרים היתה תוצאה של גירוש: 'כי גורשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה וגם צידה לא עשו להם'. אבל בהסתכלות פנימית, כפי שמסביר מוהרנ"ת, הגירוש הוא חלק מהותי בגאולה. גירשו אותנו כדי שנרוץ ונברח, זהו הקצב היחידי שאפשר את ההתנתקות ממצרים.

רוץ וברח

האדם בעולם הזה נשלט באורח קבע על ידי מקרי הזמן, האירועים החולפים מושכים אותו כלפי מטה, להשתקע בתוך הזמן ולשכוח ח"ו את התכלית. לנצחיות ולנשמה אין כביכול מקום בתוך הזמן, הם אינם אורחים קבועים בעולם הזה, ובכל זאת הם מופיעים כאן, בהבזקים והארות. אור אינו כבול לזמן, בין רגע הוא פה וגם שם. אור הוא התגלות, ומשמעותה של התגלות היא פתיחת דלת - מהזמן אל למעלה מהזמן. וכשפותחים לך את דלת בית הכלא, אין זמן לחשוב, צא רוץ ברח.

לכל אדם יש רגעי התגלות, אולי אינם תמיד כה ברורים ומוחשיים אבל הם קיימים. זו יכולה להיות מחשבה חזקה של תשובה, רגע של התפכחות, צביטה של התעוררות בלב, הארה. כאשר אלומת אור חודרת אל מרתפי העולם הזה, נפתחה דלת. אסור להשאיר את האור לאחר כך, אסור 'לחשוב על זה', צריך לקום ולהצטרף אל האור. לצאת בלי לחשוב מה יהיה אחר כך, מי שחושב נשאר בחושך. אבל לא רק זריזות היתה ביציאה ממצרים, גם מתנינות ניכרה שם. מצד אחד נצטוונו לאכול את הפסח מתוך דריכות מוחשית: 'מותניכם חגורים, נעליכם ברגליכם ומקלכם בידכם, ואכלתם אותו בחיפזון'. מאידך, משה מסרב לדרישת פרעה שנצא ממצרים בעוד לילה כגנבים, ואנו יוצאים רק באור יום. מתנינות ושלווה. ושוב, מצד אחד בורחים ממצרים ומצד שני 'ויסב אלוקים', במקום להוביל אותנו בדרך ישירה סיבב הקב"ה את הדרך והוליק

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

שמחת הרגל

רפואה לכל המכות בגוף ונפש

ערב פסח תר"ג

...רק חזק ואמץ מאד לשמח פהג הקדוש ה'ה בפרט על הסדר. ותשתה בלב טוב יינה של הארבע נוסות של ישועות, כי עם ה' החסד כי טוב וחסדיו אינם נסלקים לעולם. ובפרט שתהלה לאל יש לנו על מי להסמך בעלמא דין ובעלמא דאת:

ותאמין כי גם אנה נרשם בלב זכרוננו לברכה. והוא יודע מאוביך ועוסק ברפואתך וישועתך לנצח. בטח בה' ותתפלל אליו. ותתחזק בשמחת הרגל כי עתה אתה צריך דיקא להתחזק יותר בשמחה שהיא רפואה לכל המכות ולכל החולאות, בפרט פהג הקדוש ה'ה שנקאמך עליו השיר יהיה לכם גליל התקדוש חג שהוא ליל שמונים וכו', הלילה ה'ה של פסח שנתעוררין אז כל העשרה מיני נגון ושיר שמקם קל הרפואות בנגון ותפש לכם ולנו ולכל ישראל אמן פן יהי רצון:

ומגדל טרדת פניסת פסח ושבת קדש אין להאריך:

דברי אביך המצפה לישועה.

נתן מברסלב

חק ולא יעבוד

יום	יום לתורש	ליקוטי מוהר"ן קמא	ליקוטי הלכות ח"ה	משנה בורה ח"ב	דף יומי בבא מציעא	ליקוטי תפילות ח"ב
שבת	יב	קב.	רסח	רנה	נב	תנת תנו
א	יז	קב:	רסז	רנד:	נב	תנת תנו
ב	יד	קג:	רסז	רנה.	נד	תנת תנת
ג	טז	קד:	רסח	רנו:	נה	תנת תנת
ד	טז	קה	רסט	רנו.	נו	תנת תנת
ה	יז	קד:	ער	רנו:	נו	תנת תנת
ו	יח	קה.	רעא	רנו.	נח	תנת תנת

עיון התורה הזמנית: ליקוטי מוהר"ן חלק א' תורה נ"ז

האותיות של רבי נתן

מוהרנ"ת הדיפס הספרי מעשיות באוסטרהא שנת תקע"ו, ובהזרתו עם הספרים משם לביתו, אז בדרך נסיעתו ירד באמצע עם ספר אחד ונכנס לטובה או ליער ועמד ליד איזה אילן וקרא שם המעשה הראשונה של ספרי מעשיות, ואחרי גמרו אמר שכל העולם צריך לשמור מעשיות אלו ואפלו אילנות ושאר דומם, צומח, חי, מדבר. (שמעתי מר' יצחק מאיר קורמן)

מוהרנ"ת עשה לו בית פנום בביתו כדי להדיפס ספרי רבנו ז"ל וגם ספרי (פידע מימי מוהרנ"ת והמכתבים), ובשנת תקפ"ב, לפני נסיעתו לארץ-ישראל, הספיק להדיפס חלק קטן (רק כ"ב תפלות) מהלקוטי תפלות וצין שנת תקפ"ב בפסוק: תחת אהבתי ישטנני "ואני תפלה" גימטריא תקפ"ב שנת ההדפסה, וראשי-תבות של פסוק זה הם מלת 'אותיות' - ורמז בזה המחלקת והמסירות וההתנגדות והמלשינות להשלטונות שסגרו דרך הדיפוס שלו והקשי הגדול להשיג האותיות, ואף-על-פי-כן היה ה' בערוז וזכה להוציא מפי אל הפעל להדיפס תפלות כאלו המחיין את כל העולם ומאירים עיני ישראל (שמעתי מהחסיד רבי יעקב ברוסקי הפהו הפקנה רבי יאנגיל כהן, ששמע מהחסיד רבי נפתלי כהן חותנו של רבי אברהם ב"ר נתמן ז"ל) אמר הכותב: עין במגלה דף יב. שדרשו שם "בן יאיר" שהאיר עיני ישראל בתפלתו.

מוהרנ"ת ז"ל אמר פעם: "מיט איין זאך איז מיר גיראטין וואס איך האב זיך אין גאנצן אוועק גלייגט פארן רעבין" (הצלחתי הודות לדרך זה - שהנחתי את עצמי לגמרי עבוד רבנו ז"ל). הינו על ידי המסירות נפש שלו והבזיונות והחרפות והבזויות שחרפהו וגדפהו וקרוביו ואנשי עירו עבוד התקרבותו לרבנו ז"ל, ולא הסתפל על כבודו כלל וכן המחלקת העצומה עליו ועל אנשיו אחר הסתלקות רבנו ז"ל שירדו לחייו ורדפהו עד מות רחמנא לצלן, עד שכתבו החולקים עליו ועל אנשיו "להדיפס לרדפם להמם ולאבדם" וכי ואף על פי כן עמד בצדקו ובנסיונו, עד שעל ידי זה זכה למה שזכה ועלה ונתעלה במעלה עליונה מפלגת בהשגת אלקותו ותברך עין לא ראתה וכי ובזכותו זכינו אף אנו להתקרב לרבנו ז"ל לשאב מנפנו חיות והתעוררות לעבודתו ותברך. (שמעתי מרבי שמואל הלוי הורוויץ ז"ל, ובמקומו גם מרבי גדליה ברגר ז"ל)

מוהרנ"ת ז"ל אמר: היצר הרע אינו מתפנן כל קה לעברה עצמה, רק מתפנן להעצבות שאחר העברה, כי על העברה הוא יודע שהאדם יכול לעשות תשובה אחר קה, ואם יזכה לתשובה מאהבה אז לא יהיו הבעל דבר כלום, אבל העצבות של העברה לא תתן לו לעשות תשובה, כי על ידי העצבות הוא יכול לאיש ומה שחרה רחמנא לצלן ואף פעם לא עשה תשובה. (שמעתי מר' לוי יצחק גור' אלהי חיים ז"ל ובזמני אנשי שלומנו ז"ל)

עבודת ליל הסדר

בלילה זה מאיר המוחין לדעת את ה' שהוא ברא את העולם והוא משגיח על העולם בניסים ונפלאות, והכל רק בשביל עם ישראל שהוא בחר בנו להיות עם שלו. אלא שהארה זו מאירה בכמה וכמה מיני 'מוחין', מוחין גדולות ומוחין דקטנות. ובפסח הוא מאיר שלא כסדר, ומוהרנ"ת מרחיב בזה מאוד בכמה וכמה מקומות, שיציאת מצרים הוא בחיפזון ולכן הוא שלא כסדר, לרוץ אחרי ה' במהירות בלי לחשוב ולהמתין ולהתבונן, אלא לדלג ולקפוץ לתוך הידיעה שהשי"ת הוא אין עוד מלבדו, בלי לחקור אחר זה, ורק אחר כך במשך ימי ספירת העומר מאירים אותם לאט לאט, מידה אחר מידה כסדר.

א- עיקר עבודת הקודש של ליל הסדר, הוא כמובא בפסוק "השיר יהיה לכם כליל התקדש חג", והיינו עבודת הדיבור - לספר ביציאת מצרים, לזמר, לשיר ולשבח להשי"ת שירות ותשבחות, כי בלילה זה נפתח שערי התגלות הרצון, להשיג קצת דעת ולב, שהשי"ת בחר בנו ורצה בנו, וממילא אפשר לפתוח הפה בסיפור יציאת מצרים ושירות להשי"ת - "אנכי ה' המעלך מארץ מצרים הרחב פיך ואמלאהו". וצריך להאמין שכל הארת תורה ושבח להשם יתברך הוא ממש הארה של עולם הבא, אשר שם יעסקו בתורה והודאה (ליקו"ה פסח ד).

ב- פסח הוא עיקר תחילת התקרבות ישראל לאביהם שבשמים (ליקוטי מוהר"ן), כי עיקר היהדות הוא לחזק את עצמו באמונה ולצאת מכל הקושיות וכבידות לב פרעה, ופסח הוא עיקר תחילת הזמן לזה להתחדש באמונה.

ג- הדרך להמשיך המוחין האלו הוא בפשיטות ממש, להתנהג בלילה זה בכל מנהגי החירות, לידע ולהאמין שכעת ממש השי"ת גואל אותנו, ומנהיג אותנו בדרך של חירות [וחלק ממנהגי החירות הוא שלא יהיה איכפת לו כלל בכל מה שנעשה עמו איזה דבר שלא כסדר, כי השי"ת מלביש את שפע המוחין בכמה וכמה מיני אופנים ולא כמו שהאדם חושב].

ה- צריך לדעת שהמוחין האלו מאירים לכל אחד מישראל באשר הוא, אלא מחמת שהאדם מצייר איזה ציור מסויים היאך נראה הארת המוחין על כן נדמה לו שהואור לא הופיע. ודומה הדבר לכמה מעשיות מצדיקים שהבטיחו לתלמידיהם לזכות לגילוי אליהו, אלא שהם ציפו וחיכו לראות את אליהו הנביא כפי הדמיון שלהם, ובאמת הוא התגלה אליהם באופן אחר, והם לא שמו לב.

ד- כן התגלות המוחין של ליל הסדר הוא התגלות של ידיעת ה' בהכרה עמוקה ובהירה, באופן שמכיר בטעות של ההסתכלות על העולם בלי הנהגת רצון ה' וכו'. ולא תמיד הוא בא באופן שאנו מכנים 'מוחין' כרגעים של חיות בכל חושי הנפש ובכל תאוות הלב.

נצור לשונך הלכות לשון הרע

אם סיפר אדם סודות מסחרו לפני ג' שומעים או יותר, מותר לשומעים לפרסם אותם, ואין בזה איסור לשה"ר, אף שדרך כלל גילוי סודות מסחר גורם נזק לסוחר, והם בכלל איסור לשה"ר. [כגון כשמגלה לו איפה הוא קונה בזול או איזה חומר הוא מכניס במוצר וכדו'.] ההיתר חל על ע"פ ארבעה מהותנאים שבסעיף הקודם, ואלו הן: א. רק השומעים עצמם מותר להם לספר לאחרים, ולא השומעים מפי השומעים, אא"כ יתברר בשני עדים שגילה הדבר בפני שלשה. ב. אם ג' השומעים הם יראי ה' או קרוביו ואוהביו, שסומך עליהם שלא יגלו לאחרים, אינם עולים בחשבון ג' השומעים. ג. מותר רק לספר מה שגילה במסחרו, רק במקום שהיה מתפרסם ע"י ג' השומעים, ולא במקומות רחוקים יותר. ד. אם המגלה הזהיר את השומעים שלא יגלו מה שסיפר להם, פשוט שאסור לספר הדבר לאחרים. ואם הוסיף השומע על מה שאמר, אינו בגדר לשה"ר אלא שקר. (קיצור הל' לשה"ר פ"ו סעיף ו)

וזכני שלא יכנס בלבי שום קשיוא וחרהור כלל על הצדיקי אמת ועל המחלקת שביניהם... ובמקום שקמקמתי שם אמתמן ותשיב אותי ברחמייה וחסדייה הגדולים ממות כחיים, מוחמי כמחיה:

הליכות

שיחות ומנהגים

פסח

את הפסח עבדו בלילה. ואכן בתחלת הסדר הכריז רבי משה חיים: "ביום סדר גיס איך און" - "בעת הסדר אני מוזג". ופסק כל העת הוא ורבי לוי יצחק למוזג יין לקספיו, והבין הבחור הנ"ל סבת אמרו קה, והם התנהגו בדרך הלמוד של רבנו של עוד מעט ואין רשע' המבאר בלקוטי קמא סימן רפ"ב לזון כל אחד לכה זכות מה גם שהיה לו מקנה טובה זו לבוא ולערוך את ליל הסדר כיהודי, ואכן אט אט שנה בחור זה את דרכו עד שגלססוף עוב אלו מלאכתו שחלל בה שבת והפך לבעל תשובה במשנה "הפסח אינו נאכל בלילה, ואינו נאכל אלא עד חצות, ואינו נאכל אלא למנוחו, ואינו נאכל אלא צל". פירש פעם רבי שמואל שפירא זכרוננו לברכה בצחית: 'הפסח', גימטריא נחמן, 'אינו נאכל אלא בלילה', שני עקר העבודה שבעבודת ה', פמבוא בספר שיחות הר"ן, 'ואינו נאכל אלא עד חצות, שבו תלי הפל, וממנו התחלת כל העבודה, ואינו נאכל אלא צל' מלשון צלותא אענתא לשון תפלה: שיח שרפי קודש

רבי לוי יצחק לא היה בשים פעם יחד עם רבי אברהם בעת עריכת הסדר בליל פסח, ופעם בשרצה להיות בעת זו עמו יחד התחמק ממנו רבי אברהם. ורבי אברהם עצמו התאכסן אז אצל זקן אחד מאומאן שהיה יודע למכנס אנשים. אחר כך כששאל רבי לוי יצחק את הזקן הל' על סדר תהגות רבי אברהם בליל הסדר, ספר לו שרבי אברהם אמר את ההגדה בהתלבבות עצומה, ויזר התרגשות והתעוררות בקה הרבה בעת אמירתה: ספר רבי אלהי חיים וויזין שפעם התארח בפסח אצל רבי שמואל וזינקל, והתפלל מאד מהנהגתו כסדר הסדר ואמירת ההגדה בהתעוררות, עד שלא היה יכול לשפם מעמדו ושגב זה כל ימי חייו: בעת חיות רבי לוי יצחק במוסקבא ערך את הסדר בליל הפסח אצל רבי משה חיים אלבוים, והיה אצלו איזה בחור מתפלל שבת בפרהסיא רחמנא לצלן, והצטרפתו הייתה קשה להם פי יינו יין נסך, בפרט בעת בליל הסדר עם הארבע פוסות יין וכו'. ועל כן סמנו יחידיו מקום שבהתחלת עריכת הסדר הכריז רבי משה חיים שנהג בליל הסדר שאחד מוזג

סוכריות לפסח

בתא הכלא במוסקבה יושב האברך החסיד רבי שמואל הורוויץ בן העשרים ושבע, לאחר שנאסר באשמת הברחת גבול ובחשד לריגול, כאשר בסך הכל ביקש להגיע לציון רבו הקדוש שבאומן. לוח-שנה אין עמו. אבל לפי חשבונו הולך ומתקרב חודש אדר ב' דשנת תרצ"ב. "כיצד אוכל לשרוד בפסח, כשהאוכל היחידי המוגש כאן הנו חמץ גמור?" הרהר בדאגה, "הרי בלאו הכי קשה להתקיים יממה שלמה על פיסת לחם דלה".

מאפילה לאורה
החסיד ר' שמואל הורוויץ זצ"ל בזקנותו

בתוך כך, נוכח לראות ברחמי ה' בתוכי האפלה; האחראי על חלוקת הלחם החל לתת לו פעם או פעמיים בשבוע מנת לחם כפולה. בהמשך קיבל מדי יום שתי מנות לחם! הוא הודה לה' וראה בכך חסד עליון שיוכל להתחזק לקראת חג הפסח הקרב ובא. יחד עם זאת חרד חרדה גדולה מהאפשרות שיצטרך לצום במשך שמונה ימים.

בתחילת חודש ניסן, בחצות לילה, העירו הסוהר משנתו. הוא הובל אל החצר ושם הועלה לאוטובוס המחולק לתאים קטנים, כל תא מיועד היה לאדם אחד וניתן היה רק לעמוד בו, לאחר מכן הועבר לרכבת וככלות שלוש יממות זו נעצרה באודסה. הוא הורד ממנה כשהוא מוקף שומרים חמושים והובל לבנין הג.פ.א.

אותו לילה, ליל בדיקת-חמץ היה. מהחשש שמא בכל רגע עומדים לקחתו להריגה, שכב במעילו ונעליו. הוא לא רצה לעצום עין, כדי שיהיה בדעה צלולה. בינתיים, בחדר הסמוך נערך דיון בהרכב מורחב של הדרגים השונים בג.פ.א. ומערכת המשפט. לאחר שבחנו את התיק שלו פסקו כולם פה אחד: "שפיאהן, שפיאהן פרווא קלאס, פרווא קלאס שפיאהן" - מרגל, מרגל בכיר... הם רקעו ברגליהם: "לירות! לתלות!..."

ערב פסח בתא הקטן. רבי שמואל מבער

את פירורי החמץ מכיסיו ובגדיו. זמן חירותנו עומד לפרוש כנפיו, והוא - רחוק מלהרגיש חירות הגוף והנפש. מרוב פחד ואימה מפני הגורל הצפוי לו, כל רגע נדמה בעיניו כנצח. הדיונים אודותיו הגיעו לאוזניו והוא הבין כי הועלתה הצעה להכניסו לחדר העינויים, היה זה תא נמוך שלא ניתן לעמוד בו, שם נהגו החוקרים לענות באכזריות אסירים שמהם רצו לשאוב מידע חשוב.

הוא נזכר בפסח דאשתקד, שהיה רצוף התעלות והכנה דרבה על הציון הקדוש באומן, בעיני רוחו עלה מראה 'ליל הסדר' בשולחנו של החסיד רבי אברהם שטרנהארץ, בדביקות, שמחה והתלהבות, וכעת הוא שווה בין אסירים מגושמים, כשאפילו מצות וארבע כוסות הם רק חלום רחוק עבורו. ובכלל, ממה יתקיים בכל ימי הפסח?

בלילה הראשון נבצר ממנו להתפלל, בגלל אי הנקיות בתאו. לאחר שפינו משם את כלי השופכין החל להתפלל בלב מר תפילת יום-טוב, כשמרוב בלבול הדעת התקשה להיזכר במילות התפילה. לאחר מכן אמר את ההגדה מזיכרונו. הוא לא הכניס דבר לפיו, אפילו לא מים. את עיניו נשא למרום בצפייה לישועה, כשהוא מוכן ומזומן להתענות ברעב ובלבד לא להיכשל במשהו-חמץ.

מאז תחילת החג לא הכניס דבר לפיו. מרוב ייסוריו נעשה לו גוון תכול תחת עיניו. לפנות ערב הקריאו את שמו ברשימת האסירים המועמדים להעברה לכלא אחר. מרוב בהלה ענה ברוסית, והללו הגיבו "הוא אינו יודע רוסית!"

הכלא החדש שאליו הועבר, היה מאוכלס בגנבים ושאר פורעי-חוק למיניהם. ביניהם הופתע לגלות יהודי שהכרת פניו ענתה בו ששומר מצוות הוא. הלה קיבל מביתו סוכריות כשרות לפסח. במעט הכסף שהיה לו, קנה ממנו רבי שמואל חצי קילו סוכריות, אותן מצץ בימים האחרונים של החג והחיה את נפשו.

באותם ימים התפלל: "ריבונו של עולם! בפסח ראשון הייתי 'בדרך רחוקה', הניחני שב'פסח שני' אהיה בן חורין!"

תפילתו שיצאה מלב נשבר, התקבלה. בי' באייר, כ"ד לעומר - ספרית 'צ'ח שבנצ'ח' המכוונת כנגד רבינו הקדוש, הוא התבשר על שחרורו, ובכ' באייר כבר דרכו רגליו על אדמת ארץ הקודש.

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על לקוטי מוהר"ן ח"א סי' נ"ו מאמר ח'
ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

[ז] וזה בחינת מן, בחינת מקנה של שער הנון, שהוא בחינת דעת גדול, כי המן בחינת דעת: וזה בחינת, (שפת ק"ד): 'מאמר פתוח נאמן פשוט'. 'מאמר פתוח' זה בחינת התגלות הדעת. כי הדבור הוא התגלות הדעת, כמו שכתוב (משלי ב): 'מפיו דעת ותבונה', ובמצרים שהיה הדעת בגלות, כמו שכתוב (שמות ו): 'ושמי ה' לא נודעתי להם', היה גם הדבור בגלות (זהו וראו ביה): 'בבחינת: 'כבוד פה וכבוד לשון' (שם ד). וכשיצאו מצרים, שיצא הדעת מהגלות, יצא ונפתח הדבור וזה בחינת 'מאמר פתוח', שנפתח הדבור ונתגלה הדעת. ועל ידי התגלות הדעת, נתפשט נאמנות השם יתברך, ונפר שהוא נאמן מבטיח ועושה. וזה בחינת 'נאמן פשוט', שנפשט נאמנותו כנ"ל. אבל במצרים שהיה הדעת בגלות, לא נתפשט ונתגלה נאמנותו. וזה שפרש רש"י: 'ושמי ה' לא נודעתי להם' 'לא נברתי במדת אמתית שלי'. שעל ידי שלא נתגלה הדעת במצרים, על ידי זה לא נפר נאמנותו כנ"ל, כי החסד תלוי בדעת כנ"ל.

[ח] וזה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה וכו' ועל זה תרצו רבותינו, זכרונם לברכה, עונה שהוציאו מצרים, היינו המצות, טעמו בה טעם מן. כי השלום תלוי בדעת וכו', ומחלקת הוא הפך הדעת. אך יש מחלקת שהוא לשם שמים, שהוא באמת דעת גדול מאד, יותר מהדעת של שלום. וכו' וזה בחינת משה, כי משה הוא בחינת הדעת, שהוא בחינת מחלקת לשם שמים. ועל פן משה הוא ראשי תבות מחלקת שמאי הכלל. שהם בחינת מחלקת לשם שמים. ועל פן היה גאפת מצרים על ידי משה, כי עקר הגאפה על ידי הדעת, כמו שכתוב (שמות ט"ז) 'וידעתם כי ה' הוציא אתכם' וכו', (ויקרא כ"ג): 'למען ידעו' וכו'.

הינו שהמצה, שהיא בחינת מחלקת, שהוציאו מצרים, ששם היה הדעת בגלות, טעמו בהם טעם מן. כי לאחר שהוציאו בחינת המחלקת מן הגלות מצרים, היה בהם טעם מן, שהיה בחינת דעת גדול, שהיא בחינת מחלקת לשם שמים כנ"ל:

וזה שכתוב בזהר הקדוש (הצנה דף קפ"ג): כי 'מצה היא אסותא', כי מצה שהיא בחינת מחלקת לשם שמים, בחינת דעת, בחינת שלום כנ"ל, היא רפואה. כי שלום הוא רפואה, כמו שכתוב (ישעיה נ"ז): 'שלום שלום לך חוק וקצרות אמר ה' ורפאתיו'. כי עקר החולאת, הם ושלום, הוא מחמת העדר השלום, היינו מחלקת היסודות, שישוד אחד מתגבר על חברו, ושלום הוא רפואה: וכו'.

וזה שנקרא מצה, 'לחם עני' (דברים ט"ז). 'כי אין עני אלא מן הדעת' (דברים מא). וזה בחינת חולה, כמו שכתוב (שמואל ב י"ג): 'מדוע אתה קמה דל בן המלך'. 'מצה היא אסותא' כנ"ל, וזה: 'לחם עני', שהוא רפואה להעני כנ"ל:

גלות מצרים

רבינו מבאר בזה את שורש גלות וגאולת מצרים, כי עיקר גלות מצרים הוא קטנות הדעת והמחוקן, שאדם שוכב שיש לו "מלכות" ויש לו תפקיד בעולם, וממילא גם אין לו כח לדבר, כי אינו מחשיב את הדיבור שלו, וממילא קשה לו מאוד לדבר הן דיבורי תורה [שהם עיקר החיות שנמשך אל המלכות]. והן דיבורי תפילה לפני ה' [שהוא עיקר גילוי המלכות בעולם]. ונוסף לזה בכל עת הדיבורים של פרעה שהוא בחינת "פה רע", שמדבר דיבורי ייאוש וזלזול לייאש ולהחליש את דעת האדם שלא יאמין בכוחו ובכח המלכות שיש לו.

גאולת מצרים

וגאולת מצרים הוא הארת הדעת להבין ולקבל את האמת הזאת שיש לי תפקיד, ויש לי בחינת מלכות, ויש לי את הכח לגלות את כל ההסתרות ולהפכם לדעת, ולהיות מלא שמחה וחיות, עד שנפתח הפה לדבר דיבורי תורה ותפילה, באופן שהדעת מלוכשת בתוך צמצומים, כי עיקר ההסתרה הוא ע"י שאדם נופל לריבוי אור, שאז מתגבר ההסתרה מאוד כי אין לו שום דרך וכלי לקבל את אור הדעת.

לעיבוד ההתבוננות בספרי רבינו ז"ל

לחידודא

תשובה לחידה הקודמת:

מרור מסמל את הגלות. למה צריך אותו בעיצומו של "זמן חירותינו"? "שגם בעת הגאולה והישועה וההרחבה, צריכין לזכור ולא לשכח את המרירות, שעל ידי זה יבולין לשמח בהישועה. כי לפי עצם המרירות שיש בעולם, בודאי הכל טוב ומתוק - - - עלים לתרופה, ממת מוהר"ם פסח תקצ"ו.

הזוכה: חיים מאיר שטערן, חיפה
זכה בשובר זיכוי ע"ס 100 ש"ח עבור טיסה לאומן.

כל פירור חמץ הוא ממש סטרא אחראי

איך פתאום החמץ מותר לאכילה אחרי פסח?

אמורטופוס

ועיקר הדרך לקבל את אור הדעת הוא רק ע"י הצמצום שהוא דרך התורה הקדושה שכל עניינה הוא בחינת דעת בתוך צמצום של פרשיות סדרים והלכות.

אור המצה

והארה זו אנו מקבלים באור המצה שהוא הארת "מן", שהוא הארה של השגת אלקות שמקבלים בתוך המצה ממש, ועיקר הדעת הוא להבין שהשי"ת מטיב עמנו תמיד, כי בגלות מצרים נעשה הסתרה והרגשה כאילו השי"ת לא קיים בהסתחתו לישראל ח"ו, אבל בגאולת מצרים ראו בבירור איך שהשי"ת לא עזבם אף בתוך הגלות, ואפילו בתכלית ההסתרה היה הכל לטובה גדולה, והשי"ת היה אתם בכל רגע מהגלות, וזה אנו מקבלים במצה את הארת הדעת לידע שהשי"ת אינו עוזב אותנו אפילו לרגע אחד, כי לא אחד בלבד עמד עלינו לכלותינו, אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו, בגשמיות וברוחניות, והקב"ה מצילנו מידם.

כי המצה מאירה את הדעת של בחינת מחלוקת, לידע שגם מה שנראה כמחלוקת והסתרה, באמת הכל הוא תכלית השלום, והשי"ת נמצא שם דייקא, ואדרבא ככל שההסתרה גדולה יותר, שם מלוכש סתרי תורה גבוהים יותר.

ובאמת עצם מציאות הגשמיות של העולם היא הסתרה על גילוי מלכותו יתברך, וזה מגלה המצה שהוא אור רוחני בתוך מאכל גשמי, וזה מלמד אותנו את האמת הזאת שבאמת גם בכל גשמיות העולם, הכל הוא רק אלקותו יתברך, אלא שצריך לגלות את ההסתרה הזאת של הגשמיות ולהפכה לדעת, [וזהו הדעת של שלום של מחלוקת, שמגלה את הארת הדעת וגילוי המלכות מתוך ההסתרה דייקא].

ובדור המדבר זכו להארה זו בכל הארבעים שנה ע"י אכילת המן שהאיר בו הארה נוראה של דעת, שע"י נתגלה כל ההסתרות, והיום שאין לנו אכילת מן, אבל יש לנו אכילת מצה בכל שנה ושנה שבזה מאיר ממש הארת המן, שהוא הארת הדעת הזאת, שמתגלה נאמנותו והבטחתו איך שלא עזב אותנו ולא יעזוב אותנו.

ד' לשונות של גאולה

ועל פי המאמר הזה יתבאר היטב סדר הד' לשונות של גאולה, שהם והוצאתי, והצלתי, וגאלתי, ולקחתי, כי והוצאתי הוא ההוצאה מהמצב של הסתרה שבתוך הסתרה, שאדם בכזה גלות עד שאינו יודע כלל שהשי"ת נסתר ממנו, וממילא מוסתר ממנו ואינו יודע כלל מה הוא מחפש בעולם, וזה הוא "והוצאתי" שיוצא מעומק הגלות הזאת ולכל הפחות כבר יודע מהו תפקידו בעולם, אבל אז הוא רואה את ההסתרה הראשונה, שהם כל התאוות והבלבולים שמסתירים מהאדם את השי"ת ומתרחק על ידם מהשי"ת, וזהו השלב השני של "והצלתי", כי כשאדם יוצא מההסתרה שבתוך הסתרה, ומתחיל להבין תפקידו בעולם, אבל עדיין רודפים אחריו כל התאוות והיראות הנפולות שהם עיקר מרירות הגלות, ולכן גם אחרי "והוצאתי", צריך עדיין להציל את האדם מרדיפת הבעל דבר שרודף אחריו, כי הירידה נמצאת, והעוה"ו נשאר בהסתרה. וזהו "והצלתי", והיינו שהשי"ת נותן לאדם כח להינצל מההסתרות, אח"כ הוא "וגאלתי", שהוא מה שמטעימים לאדם אור של גאולה, שהוא אור של דעת ושכל דקדושה, שהוא עיקר החיות וגאולת הנפש, ואז "ולקחתי" זהו שלימות התיקון שאדם זוכה לבחינת המלכות שלו בשלימות, ולהתקרב להשי"ת בשלימות, ולתקן מה שהוא צריך לתקן בעולם, ע"י גילוי מלכותו בעולם בכל פרט ופרט, ולהחזיר כל חלק המד' יסודות לשרשו.

לכסוף ולרצות עד אין סוף, אך בשעת מעשה האדם צריך לכסוף להיות נכלל לגמרי באור השי"ת המופיע וגואל אותו באותו הרגע ולא לתאר איך היה צריך להיראות אחרת, שזה האויב הכי גדול של חירות וגאולה פנימית אמיתית, הגאולה מתגשמת בתוכנו, וכשאדם רוצה שיהיה לו כמו שהיה לו שנה שעברה, או כמו שיש לחבר שלו, הוא בורח מהאיזור של הגאולה חזרה אל מצרים.

התפקיד שלנו זה לדעת שבפסח אנתנו בגאולה אמיתית, לא משנה איך זה נראה או מרגיש, אנחנו מתמסרים לאור ה' הגואל אותנו, ופשוט מחליטים לא להישאר במצרים ולמות בחושך, אלא להאמין באור שמתגלה בכל רגע בחיים שלנו, גם כשזה לא נראה או מרגיש לנו, זה חרות אמיתית.

נ.ב. כשאדם באמת נותן לאור ה' להוביל אותו, הוא באמת מלך ומושל, כי הוא יכול להשפיע על כל הסביבה כי הוא מוכן לתת לנשמה שלו לדבר דיבורים ולמות בחושך, שללא להאמין לנסות להרשים ולחשוב תמיד מה יאמרו, ומה זה שווה וכד'.

האימון על זה הוא בליל הסדר, כשאנחנו אומרים לילדים דיבורים פשוטים של אמונה, בעדים היינו... ויוציאו... כך נזכה כל השנה לדבר דיבורי אמונה ולגלות את המלכות הפנימית הפשוטה והעצומה שבכל אחד.

חיים שמואל פרידמאן ו"מס"ב

הוא פשוט נותן לקב"ה להוביל אותו במדבר בארץ לא זרועה. כשנותנים לקב"ה להוביל אותו בלי להתנגד, פתאום האדם רואה שהוא מוקף בעמוד ענן ועמוד אש, שיש לו לחם מן השמים, הפרנסה שצריכה לבוא, מגיעה גם אם הוא לא רועד מלחץ ודאגה [זה מה שרבינו אומר במאמר שכשהדעת נגאלת אזי הפרנסה בנקל].

פסח זה הזמן שלנו לצאת מהגלות, בפסח הקב"ה מתגלה, הוא מגלה לנו שהוא מנהיג אותנו, אני ולא מלאך ולא שרף ולא שום שליח, ואפילו לא על ידי אנחנו בעצמינו, פשוט הוא עושה את זה לבד, אנחנו יכולים להיות בני חורין מלדאוג את המחור ואת איך יראו חיינו, הקב"ה לקח על עצמו את האחריות ולנו נותר רק ללכת אחריו בחירות הדעת ושמחה גדולה.

התנועה של מי שרוצה להיגאל צריכה להיות פשוט לתת לקב"ה לגאול אותו, לא להחליט איך אני צריך להיראות [אנחנו ודאי צריכים לברוח ממצרים ומרע ורוצים להיגאל, אך צריך לתת לקב"ה להוביל אותנו במסע לארץ ישראל, בלי להיות מרגלים ולבחון כל הזמן אם זה כמו שאנחנו רוצים וכמו שחשבנו שזה יראה, זה עלול לעכב אותנו בעוד 40 שנה...].

עובדי ה' רבים מתארים שהסדר לא בדיק היה נראה כמו שהם תכננו וכספו וציפו. האמת היא שצריך

לכבוד מערכת עלה לתרופה שלום. השיעבוד הכי גדול שיש לאדם זה שהוא משועבד לעצמו, הוא משועבד לדאגה שתמיד יהיה לו טוב, שכולם יסכימו איתו, שיעריכו אותו, ושהכל יתנהג לו כמו שהוא רוצה, ושהוא יקרא אצל אחרים או אצל עצמו עשיר ומכובד, או לחילופין צדיק וקדוש.

האדם משועבד לעצמו, להנאות לתאוות, ולרצונות שלו. הוא משועבד את כל כח המשלה והבחינה שלו בעולם הזה, וכך הוא בורח להיות לחוץ, מתוח, מפוחד, ובוהל תמיד שכבר יתממש משאלותיו.

זה קורא רבינו בתורה ל' שמלכות האדם בשיעבוד, רבינו קורא לנו לצאת לחרות ו"ל' וצריך פל אחד, לבלי להשתמש עם פחיתות המלכות שיש לו להנאותו ולצרכו. שללא תהיה פחיתות המלכות אצלו פעבד למלכות תאוותו, רק שתהיה פחיתות המלכות בפחיתות בן חורין. בפחיתות (קהלת י'): "אשר ירד ארץ שפלה בן חורין", שהמלכות יהיה אצלך בן חורין, לבלי להשתמש בו להנאותך. בן חורין הוא האדם שרוצה שהכל יתנהל כרצון השי"ת, והכל יבוא לתכלית הנצחית כמו שה' יודע שזה צריך להיות.

בן חורין הוא מי שתמיד רואה לאיזה מציאות הוא נקלע, שם הוא שואל מה השי"ת רוצה ממני בעת הזאת, הוא לא מתעשה כמו שהוא חשב, מתעקש שיהיה כמו שהוא חשב, נמצא למעשה, שמוחין מתוקנים הוא לאו

טעם גן עדן

ליקוטי מוהר"ן למעשה | לקו"מ סי' נ"ו [ט]

אכילת מצה

מצה - מחשבות קדושות: עיקר בלבול הדעת נעשה על ידי אכילה, כמו שרואים גם בחוש, שעל ידי אכילה גסה נתערב המח, ודבר זה נעשה מחטא אדם הראשון שאכל מעץ הדעת, שאז יש במאכלים תערובת טוב ורע. אך המצה הוא מסוגל להיפך, לזכות למחשבות קדושות וזכות, מאכל שנתברר מלפני החטא, שאז לא היו בלבולים וחמיצות המח במחשבות זרות (ליקו"ה בציעת הפת ג).

תיקון המוחין של המצה - להיכנס למלחמה עם המחשבות: אל יחשוב האדם שהוא ממילא מלא מחשבות זרות, ואין יוכל לזכות על ידי המצה למחשבות קדושות, כי באמת גילה רביז"ל שמצה הוא מלשון 'מצותא ומריבה', היינו שעל ידי אכילת מצה נכנסים למלחמה במחשבה להלחם עם המחשבות הלא טובות, לגרש הסטרא אחרא, וההבדל בין חמץ למצה הוא ה'משה' של האות ח', ועל כך כתוב 'אער חית קנה' היינו שתשבר את הקנה של האות ח' ותעשה ממנה ה' ואז נעשה מצה.

נמצא למעשה, שמוחין מתוקנים הוא לאו

בדווקא מוחין שאין שם שום רע ופסולת, אלא מוחין שלוחמים במחשבות רעות וזרות, שזהו נקרא 'מצה' היינו שמוכן להיכנס למלחמה ואינו מתייאש ללכת אחר מחשבותיו, מוחין של 'אער חית קנה', ואת המוחין האלו מקבלים בפסח כאשר אוכלים מצה, שמוכנים להיכנס למלחמה ולגבור בחיות הרעות המבלבלים המחשבות, וכפי כמה שנלחם במחשבות זרות, כך באמת זוכה לשמחה גדולה בהשם יתברך שהוא עיקר השראת השכינה על האדם, כאשר יש שמחה (ליקו"מ סי' ה').

אכילת מצה בשמחה: ראשית האכילה של כל השנה הוא 'אכילת מצה' שמקדש את האכילה של כל השנה, ועל כן יש לראות לאכול אכילה קדושה זו של המצה' בשמחה גדולה מאוד, וכך נמשך עליו השראת השכינה ויכול לדעת מה'. וענין האכילה בשמחה היא מתוך 'חפזון' כלומר לברוח מהעצבות ומכל סיבה במח שלוקח את השמחה, בלי לחשוב ולהרהר בזה יותר מדי, כי ריבוי ההרהורים על סיבת השמחה היא היא החמץ שאסור בבל יראה ובל ימצא (ליקו"ה בציעת הפת ג' - פסח ב').

גאולת הדעת

(שאמר לא ידעתי את ה'), ועל ידי האותות והמופתים גילה "כי אני הויה בקרב הארץ", היינו ההשגחה הפרטיית הקבועה על הארץ. ודעת אמתי זה שהמשיך משה לעם ישראל במצרים, היינו דעת האמונה בהשגחה פרטית היפך דעת פרעה - נשנה ונכפל כמה פעמים בלשונות התורה. כמו בשמות (ח' יח) 'למען תדע כי אני ה' בקרב הארץ', וכן (ט' יד) 'בעבור תדע כי אין כמוני בכל הארץ', וכן (ט' טז) 'בעבור הראותך את כוחי ולמען ספר שמי בכל הארץ'; היינו שכל עניין האותות והמופתים היה להראות את כח ה' המשגיח ושולט בכל הארץ תמיד, היפך דעת פרעה שלא האמין בכך, ואמר לא ידעתי את ה', וכן כל סיפור יציאת מצרים בתורה סובב על 'ידעתם כי אני ה'.

וכן מדייק הבעש"ט שאחר שנאמר (שמות ב') 'וימת מלך מצרים', כתוב 'משה היה רועה'; היינו שאחר הכנעת הער"ף דהיינו פרע"ה, מיד לאחר מכן נתגלה הדעת של משה רעיא מהימנא, והחלה התנוצצות הגאולה. כי העלמת הדעת האמיתית והגלות הם עניין אחד ממש.

וזה היה כל מעלת גאולת יציאת מצרים, שמשא האיר להם את הדעת, והראה להם כי ה' הוא האלוקים אין עוד מלבדו, ועל ידי זה יצאו ממצרים מתחת יד פרעה בפועל ממש.

וכמו שעיקר הגלות הוא מחמת חסרון הדעת, כן הארת הדעת הוא היציאה מהגלות כדאי' (ברכות לג) 'כל מי שיש בו דעה כאלו נבנה בית המקדש בימיו', כי אם יש דעה אזי הוא אינו בגלות, וממילא הרי הוא כמו שנבנה בית המקדש בימיו.

רביה"ק מבאר בתו' נו את עניין ירידת בני ישראל למצרים ויציאתם משם ע"י משה רבינו, כי מצרים היא מקום הקליפות ושם מוסתר אור השי"ת, וכיון שהדעת הייתה בגלות היו בני"י שרויים בעמקי הקליפות, אך ביציאת מצרים נתגלה על ידי משה רבינו גילוי אלוקות כזה עד כי השי"ת עצמו התגלה כביכול בארץ מצרים, ונתקיים בישראל מאמר הכתוב 'ידעתם כי אני ה' והעניין מבואר ביתר הרחבה מהבעש"ט (ענין בס' בעש"ט עה"פ פ' שמות מאות טז עד אות יט) שגלות בני ישראל במצרים תחת יד פרעה היה זה שהיו משועבדים לדעת' של פרעה שהוא (עם הכולל) בגימטריא עורף, היינו דעת הסט"א הנקראת 'עורף', היפך הדעת האמתי, והוא מה שאמר 'לא ידעתי את ה'.

והנה מבואר (זהר בראשית קצה ע"א) שפרעה ידע מהשם 'אלוקים' אבל לא ידע משם 'הויה'; כלומר את שם אלוקים שהוא בגימ' הטבע, בזאת ידעו הכיזר, היינו שהכיר שהשי"ת ברא את הטבע. אבל סבר שח"ו עזב ה' את הארץ, וממילא כפר בהשגחה פרטית, שהיא עניין שם "הויה" - היה הוה ויהיה, עשה עושה ועשה לכל המעשים.

וישראל שהיו בגלות מצרים, היו במיצר תחת יד פרעה, ודעתו הרעה שלטה עליהם, והיו אצלו בכור הברזל עד שלא יכלו להעלות על דעתם שהשי"ת מלך ומושל בכל העולם בהשגחה פרטית מלאה עד אין סוף. עד שבא משה שהוא הדעת דקדושה, היפך דעת פרעה

עומק הפרשה

לשמוע את קול הנואה

כשהאדם פוגם בדיבורו ובפרט אם נפל לקולות ודיבורים רעים ממש, לדיבורי לשון הרע ומחלוקת שהם תכלית ההיפך מקול ה' המדבר בעולם, הוא מתקשר לשני ציפרים טמאות, ציפרים או מקרקרות ללא הרף, ומשמיעות באזניו שמירות הפוכות לגמרי מהקול שמשמיע השי"ת בעולם. כל קול של יראת ה', הם משמיעים באזנו כקול של דבר מיידא ומפחיד, שבמקום שיתירא מהשי"ת הוא מפחד מהמקל שנשלח לעורר אותו לעבודת ה', על כל תענוג קדוש הם משמיעים באזניו תענוג גשמי ומגשם, שמכניס את האדם בתוך גשמיות וגסות העולם.

באותה שעה נחשך לפניו כל טוב העולם, ואין לו אלא עצבות וריחוק, כל ידיעה ששומע, כל פגיעה שפגע בו אדם, כל עונג שמתעורר אצלו כולם חושך וריחוק, וכמו שתרגם אונקלוס את לשון צרעת 'סגירו', ודרשו בזה"ק (תזריע מט:): 'סגירו דנהורא עלאה, סגירו דטיבו עלאה דלא נחית לעלמא'.

העצה לזה הוא לחזור לכהן, הלא הוא הצדיקים המופלגים שיש להם כח לחבר את האדם לקול של הציפרים החיות הטוהרות, שמשמיעות לו את קול הנואה איך לשמוע את קול השי"ת בבריאה כראוי.

(ע"פ ליקו"ה נדרים ג, פ"ד ג, אפטרופוס ג)

יְצִיֵּה הַכֹּהֵן וְלָקַח לְמִטְהָרָה שְׁתֵּי צִפְרִים חַיֹּת טְהוֹרוֹת:

א"ר יהודה בר סימון אלן צפריא קולנין אמר הקדוש ברוך הוא יבא הקול ויכפר על הקול (ויקרא רבה טז, ז). עומק הענין מבואר בליקוטי מוהר"ן (ס"ג) על פי מאמר הזה"ק (מצורע נג:): ששני ציפרים אלו יונקות מהארת הנואה של הנוביאים, ומבאר רבינו שהנה פגם המצורע הוא פגם הקול, כלומר דיבורים שאינם קדושים, ובפרט אם מדבר בגנותו של אדם מישראל, על ידי דיבורים אלו מתקשר האדם בציפרים שבקליפה, שהם החיות של ההסתרה השוררת על העולם (הנקרא מוחין של המלכות דקליפה).

כי באמת מובא בספ"ק שכל מציאות העולם הוא קול הקורא את האדם להתקרב להשי"ת (ענין ספר הישר לר"ת א, ה, בעל שם טוב תרומה ה ועוד), כל רגע הוא הזדמנות להתדבק בהשי"ת באיזה מצוה או מחשבה טובה, כל יציאה לרחוב או משא ומתן הוא קריאה מהשי"ת שיתנהג בו כראוי.

וביתר עומק מובא בספ"ק (שם) שכל רגש העולה באדם הוא קריאה מהשי"ת שיעלה אותו לרגש הנכון, כלומר, כל ידיעה מפחידה היא רמז מהשי"ת שיחזור לירא ממנו, כל עונג הוא קול קריאה מהשי"ת שיזכר בעונג הנפלא של הדבקות בהשי"ת.

סיפור יציאת מצרים
איך מקיימים מצוות 'והגדת לבנך', לא תמיד הילדים מקשיבים לכל התיאורים והסיפורים שלנו, ופעמים מאבדים את הסבלנות?

עיקר המצוה של 'והגדת לבנך' הוא על ידי דוגמא אישית, שהאבא חי לביל הסדר, וצועק את ההגדה להשי"ת כפי שרביז"ל אומר (ליקו"מ סי' כ') שהעיקר לחדש הברית עם השי"ת בעת אמירתה, וכמובא בזהר שאומרים לפני 'מגיד', שהעיקר לומר את סיפורי יציאת מצרים לפני השי"ת [ולא רק לפני הבית].

דבר זה נחקק בלב הילד הרבה יותר מכל סיפור אחר שהאבא יספר לו. שהרי בתקופתנו רבו הספרים בהם מתוארים כל סיפורי יציאת מצרים כולל המדרשים עם תמונות והמחשבות, עד שאפשר שהילדים יקיימו 'והגדת לאביך', ומהו בכל זאת מצוות סיפור יציאת מצרים.

עיקר המצווה הוא לא רק ידע היסטורי שצריך לחדש לבניו, אלא המצווה הוא לעורר התפעלות מגדולת השי"ת שמחדש הבריאה יש מאין, ומשדד מערכות הטבע, והכל בשביל עם ישראל. לביל הקדוש הזה מתגלה השכינה הק' בכל בית יהודי, ומקרבת את האדם שידע אותו באמת. והם מסייעים לכך שאדם ידע בלילה הקדוש הזה את מצוות האמונה באופן כזה שיתן לו כח לכל השנה.

המצווה שצריך כל אחד להעביר לבנו, הוא הרגש הפנימי באמונת יציאת מצרים. האמונה עוברת מדור לדור על ידי לילות הפסח, לאו דווקא באופן של 'להרבות ידיעות', אלא בעיקר בכך שנשאר בזכרון הבן שיש מציאות הנקראת 'פסח', שאז יצאנו ממצרים.

כמעט ואין אחד שיכול להצביע באיזה שנה לביל הסדר נחקק בו האמונה, אלא בכלליות עצם ענין הפסח והדברים המעניינים שעושים בבית לזכר יציאת מצרים, חוקק בלב הילד שיש מציאות שעם ישראל יצא ממצרים וה' בחר בהם וקרבם אליו, וכך עוברים יסודות האמונה מדור לדור. האור המקיף הזה הוא חזק יותר מכל סיפור אחר שאב יכול לספר לבנו.

למעשה: אם אדם רואה שאין לו את הכשרון לרכז את הילדים כמו מלמד שמרכז כיתה סביבו, או שבדיוק בזמן המגיד יש ילד שהופך את השולחן וכדומה, לא יכנס לכעס ולמריבה איתם, ובוודאי שלא יכריחם, אלא יראה לתת להם קליות ואגוזים של דורינו [ממתקים בלע"ז], העיקר שישבו בשולחן, והוא ירכז את המחשבה עם עצמו, שהוא בעצמו יכנס להגדה בקול רם ובשיר והלל, ואם הם יצטרפו מה טוב, ואם לאו, לאו, כי את העיקר הם קיבלו, הם ראו שמחה וחיות מליל הסדר. ובוודאי שלא להכנס לחומרות עם יצא ידי חובה בסיפור יציאת מצרים וכו', העיקר לשמוח עם החג.

◆ קול הנחל - קול הקריאה של יום טוב: במערכת הטלפונית החדשה והמורחבת "קול הנחל" ניתן יהיה להאזין במהלך ימי החג: שיעורים בקדושת ומהות חג הפסח, ניווני החג בטבע של פעם, וכן שׁו"ת עם משפיעי אנ"ש על פסח וספירת העומר, וכמובן: ראינות וסיפורי חסידים שפגשו באורו של רבינו הק'. (פרטי הקו, בתחנית העמוד) שמעו ותחי נפשכם!

◆ הלכות חג פסח: לרגל חג המצות הבעל"ט, ניתן להשיג את הספר המבוקש 'מועדי ישראל - פסח' המלקט ביד אמן מכלל ספרי רבינו ז"ל ותלמידיו זיע"א מענייני הפסח. להשיג בכל נקודות ההפצה במרכזי חסידי ברסלב. מכון 'מעיינות הנצח': 0527625525.

◆ הופיע! החוברת הנפלאה 'הליכות קודש - פסח' שנערכה ביד אמן ע"י הרה"ח ר' אברהם יצחק קלצקי שליט"א, המעורר את הלב לעבודת ה' בתמימות ובפשיות, ומחבר את אור האמונה והחירות לכל זמן ומצב. לדרכי קבלת החוברת (מהדורת כ"ס) וכן חוברות 'שאל בני - הגדה של פסח': 0504155435.

◆ התורה הזמנית: יצא לאור הקונטרס החשוב "עיינות ותהומות" המלקט מאמרים נפלאים עת תורה נ"ו מאת כמה ממושפיעי אנ"ש שליט"א, וכן ביאורים, עיונים וליקוטים על התורה. להשיג בבתי הכנסת בריכוזי חסידי ברסלב, או לקבלו ע"י בקשה למכון 'עלה לתרופה', בפרטים המופיעים להלן:

י"ל ע"י מכון עלה לתרופה
בכל ענין או להצטרפות למועדים בדוא"ר:
A028080148@GMAIL.COM
מקס או הודעה קולית: 02-8080148
במקרים מיוחדים: 053-3175211 | 054-8591148
המערכת נסגרת מדי יום ראשון בשעה 19:00
לתרומות וריכוש נכס נצחי: עלה לתרופה, בנק
מדינת ישראל, סניף 725, חשבון 36645.

החיזוק השבועי

פי עקר התגלות הדעת וההארה של פסח, שהוא בחינת התחלת התשובה, הוא רק בשביל זה: כדי שיעל-ידי-זה יזכיר עצמו את העניינות שנתענה נפשו בגלות התאוות של מצרים, שהוא הסטרא אחרא. ועל-ידי-זה יענה דברים הרבה לה' יתברך, ויצעק בקול גדול לה' יתברך, עד שירחמהו ויקרבהו לעבודתו יתברך:

ליקוטי הלכות, גילוח ג, יג

יהלום
פי עתה בפסח הוא
התחלת התקרבות ישראל
לאביהם שבשמים:

ליקוטי הלכות, אפטרופוס, ד:

מאוד בכל יהודי. וכאשר אדם נכנס להארה זו, לדעת כמה ה' רוצה ברצון עליון מאוד את העולם, אזי מתעורר לב האדם ברצון וכיסופים גדולים לה'.

אך מיוחד הוא שבת שלפני הפסח הנקרא שבת הגדול, אשר בו מאיר ביותר הרצון העליון, רצון גדול של ה' להושיע את ישראל, אשר בכוח התגלות הרצון הזה, נמשך הכח לבער הדינים והחמץ בערב הפסח, שעיקר החמץ והדינים הוא מה שנדמה שהעולם מתנהל לבד ללא שום רצון עליון שמונהיג כל דבר בדווקא - כי השבת היא התיקון של ה' שאור', ועל כן האותיות השניות לאחר 'שאר' הוא 'שבת', שלאחר ה'ש' בא ת', ולאחר א' בא ב', ולאחר ר' בא ש'. ובכח זה אפשר לזכות לבער את חמץ.

וכן ממושיכים על ידי שבת הגדול את המוחין הגדולים הבאים בריבוי עצום בימי הפסח, והיינו שהמוחין של פסח יקבלו הארתם בהעלם מהארות הרצון הזה (ליקו"ה ברכת השחר ה').

מהות השבת: שבת לפני חג הפסח נקרא בשם שבת הגדול, על שם הנס הגדול שהיה באותו היום. והטעם שקבעו זכר לנס בשבת, כי כל הניסים שהיו ביציאת מצרים נמשכו מקדושת השבת, שהוא בחינת עולם הבא. ומובא (ליקו"מ סי' ר"ג) שכאשר השם יתברך רוצה לעשות ניסים ולשבר את הטבע לגלות הנהגת ההשגחה, הוא ממשיך הארה מגילוי ההשגחה שהיה לעתיד לבוא, כי בעולם הזה, יש הנהגה של טבע, וכיון שבשבת מתגלה הנהגה של פלא למעלה הטבע, והוא מעין עולם הבא, על כן מהשבת הזו נמשך כל התגלות הניסים של פסח המתגלה בכל שנה ושנה.

והדבר תלוי כפי כמה שאדם משתדל בשבת זו לסלק מעצמו כל הדאגות של עסקי הטבע, ומכניס את עצמו לחשוב מהנהגה של אמונה.

הארת הרצון בשבת קודש: בכל שבת מאיר מאוד הרצון העליון, שהוא הארה גדולה שה' רוצה מאוד בעולם, ורוצה

הלכה פסוקה מאת הרה"ג ר' שמעון אנשין שליט"א / מוצ' בעיר בית שמש יצ"ו

בשבת זו משתנים סדרי סעודת השבת ומקומה ויש להזהר פדלהלן

קדוש במקום סעודה

א. אין קדוש אלא במקום סעודה, כלומר שאין יוצאים ידי חובת הקדוש בשבת אלא באשר עושים קדוש במקום שאוכלים שם, אבל אם עושים קדוש במקום זה ואוכלים במקום אחר - אין יוצאים כלל ידי חובת קדוש! ואין בדין זה שום חלוק בין המקדש עצמו לבין שאר המקומות הרוצים לצאת בקדוש זה, אמן יש חלוק היכן הם שני המקומות, וכמ"ש להלן.

ב. אם עושים קדוש בפנה אחת בחדר ורוצים לאכל בפנה אחרת באותו חדר, לכתחלה צריך לבנו לפני קדוש שרוצים לאכל שם. ומי שלפנינו על זה, לכתחלה יאכל פזית פת במקום שעשה את הקדוש. ואם לא עשה פו, יצא בדיעבד.

ג. אם רוצים לעשות קדוש בחדר זה ולאכול בחדר אחר באותו בית, צריך לזה שני תנאים: (א) שיהיה אפשרות לראות בחדר שאוכלים שם את המקום שעשו שם קדוש. אך אין חייב לראות את המקום המדיק שעשו קדוש, ומספיק שרוצים ארבע אמות סביבות המקום. וצריך להזהר שבשעת אכילת הכזית הראשון של הסעודה, שיהיה באופן שיכולים לראות עדין את המקום שעשו קדוש. אבל אם סגרו את הדלת וכדומה באופן שאי אפשר לראות, יתכן שאינו מועיל (ב) שיבנו המקדש והשומעים ממנו לעשות קדוש ולאכל בתכנית זו. ובנה זו שפארנו, אינה צריכה להיות בשעת הקדוש עצמו, אלא כל שנתכנונו

כבר לפני שבת או לפני קדוש שפך יהיה הסדר, די בכה. אמן צריכים כל שאר היוצאים בקדוש זה לדעת מתכנת זה.

ד. אם אוכלים במקום שאי אפשר לראות את המקום שעשו קדוש, או שלא היה בתכנית לעשות פו. או פאשר שני המקומות הם בבתים נפרדים, או אפלו בבית אחד אבל שכיים לשני בני אדם, בכל אלו יש פמה חלוקי דינים, ויש לשאול לרב איך להתנהג בזה.

ברפת המאכלים

א. יש האוכלים במקום שקדשו רק כשעור 'כביצה' מהחלה כדי לצאת חובת הסעודה, ואחר כך עוברים למקום אחר כדי להשלים את הסעודה עם שאר מאכלים [שאינם חמץ]. ואם מי מועיל דבר זה לעבד לצאת חובת קדוש במקום סעודה, אך פאנו לשאלה לעבד בהכרות על שאר המאכלים, כי בדרך כלל רב המאכלים שאוכלים בתוך הסעודה, אין צריך לברך עליהם פי הם נפטרים בברפת הלחם, אך בענייני שפסלקים את עצמם לגמרי מאכילת הלחם - אזי לדעת הרבה פוסקים אינם נפטרים בברפת הלחם. וכן מן הדין צריך לברך ברפת המזון במקום שאכלו שם את הלחם.

ב. לבן יש לתכנון ולבנו לזה בתחלת הסעודה, שאחרי שאכלו כל שאר המאכלים, שיחזרו למקום הראשון ויאכלו שם עוד פזית לחם, וישם וברכו ברפת המזון, ואז אין צורך לברך על שאר המאכלים. ובשעת הדחק שאי אפשר

ואף אתה אמור לו כהלכות הפסח

קול הנחל
מתקשרים ומתחברים

03-575-22-01
ב ארה"ב: 585-3083265

דעת/עבודת התורה